

Nr 75.

Av herr **Lindhagen m. fl.**, om ändring i 30 kap. 11 § rättegångsbalken.

Före den år 1915 genomförda omläggningen av 30 kap. rättegångsbalken stadgades i dess 8 § att om underrätt »meddelat föreskrift om någons häktande eller kvarhållande i häkte» och blev det beslut upphävt av hovrätten, så var klagan över hovrättens utslag ej tillåtet. Härav framgår att om beslutet fastställdes kunde den häktade besvara sig i högsta domstolen.

Uti 11 § tredje moment av 30 kapitlet i dess nyaste lydelse stadgas däremot generellt att hovrätts utslag över dit fullföljd särskilt klagan om häktning eller kvarhållande i häkte ej må överklagas. Däremot står det visserligen häktad part fritt att vid ett senare stadium av processen få häktningsfrågan dragen under högsta domstolens prövning. Om han avvaktar målets slutliga prövning i underrätten samt därefter fullföljer själva huvudsaken till hovrätten, kan nämligen den häktade i sammanhang därmed påkalla hovrättens beslut att bli frigiven ur häktet. Avslås detta kan enligt 14 § i det nuvarande 30 kapitlet särskild talan fullföljas hos Konungen.

Motiven till den lagändring, som i förutnämnda avseende år 1915 ägde rum, återfinnas i propositionen nr 4 till nämnda års riksdag sid. 53. De gingo huvudsakligen ut på att erfarenheten ej visat något behov av att fullfölja talan i högsta instans över häktningsbeslut av förberörda slag och att genom opåkallade besvär högsta domstolens arbetsbörda komme att även på denna väg utan gagn ökas.

Nu har emellertid uti den nyligen utspelade så kallade förräderi-processen behovet av en dylik säkerhetsventil visat sig. Riksdagsman Z. Höglund betogs därigenom rätt att fullfölja talan mot häktningsbeslutet, vilken talan mänskligt att döma bort bifallas, då överrätterna i huvudsak

sedan kommit till det resultat att förräderibrott med dess påföljd, som kan berättiga till riksdagsmans häktning, icke förelåg. Rätt att fullfölja talan i högsta instans, när det gäller berövandet av friheten, bör icke vara avklippt. Lagen medger ju tilltalad rätt att fullfölja sin talan alltid när han är dömd till frihetsstraff och häktning är ett annat frihetsberövande, som står på samma linje. Det var tydligen ett förhastande, när ifrågasvarande ändring vidtogs. Ivern att minska högsta domstolens arbetsbörda fick överskugga allting, så att man glömde bort grundläggande principer, som äro omistliga.

På grund härav yrkas,

att riksdagen måtte för sin del besluta följande
ändring i 30 kap. 11 § rättegångsbalken:

Har underrätt — — — stadgat.

Hovrätts utslag i fråga, som enligt 16 kap. 11 eller 12 § dragits under hovrättens prövning må ej överklagas, *där ej beslut om någons häktande eller kvarhållande i häkte blivit av hovrätten fastställt.*

Stockholm den 23 januari 1917.

Carl Lindhagen.

C. O. Johansson, Sollefteå.

Rikard Eronn.

Thure Widlund.

J. R. Sundström.

K. A. Borg.

Magnus Bengtsson.

E. F. Hellberg (i Lycksele).

C. Winberg.

Ivar Vennerström.

Christian Ericson.

K. Lundberg.

J. Henry Erikson.

Ernst Hage.

K. W. Skareen.

O. W. Stenudd.